

שמחה – בעל התניא – חלק א'

נמשיך לעסוק בנושאים שיילמדו בחוברת הבאה – מבוא למשנת הראיה ב'. אחד הנושאים יהיה 'שמחה ועצבות'.

מאוד קל לשכנע בני אדם שצריך להיות שמח, מהסיבה הפשוטה שאדם אוהב להיות שמח. משום כך כאשר אנחנו באים לברר את המקורות לחובת (!) השמחה בעבודת השם עלינו לשים שניה את התחושות בצד ולנסות לברר את הדברים בצורה מדוייקת, אחר כך נוכל לשמוח באופן חופשי...

המקור הראשון לחובת השמחה בעבודת השם הוא בספר דברים (פרשת כי תבוא פרק כ"ח פסוק מ"ז). לאחר שהתורה מפרטת את הקללות העלולות לבוא אם לא נשמור מצוות התורה מוסיפה: "תחת אשר לא עבדת את השם אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל" וכפי שהבין זאת הרמב"ם:

"השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן. עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו, שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב"

(רמב"ם זמנים הלכות לולב פרק ח' הלכה ט"ו)

השמחה שמדבר עליה כאן הרמב"ם היא שמחה שאינה מטרה אלא היא תוצאה, זאת אומרת זה לא שאני מחליט להיות שמח ואז אני חושב איך אני מגיע לזה, אלא שהרמב"ם דורש פה להיות שמח מעשיית המצוות ומקרבת השם. אם אני מקיים מצוות ללא שמחה אז זה סימן שאיני מעריך את המצוות כראוי או שאיני משיג את גדולת השם כראוי, ולכן אין לי שמחה בקיום מצוותיו ובהתקשרות אליו.

בדילוג גדול אנו עוברים מתקופת הראשונים אל ספר התניא. האדמו"ר הזקן בספר התניא מביא 2 נימוקים למה צריך להיות בשמחה, אחד עקרוני ואחד פרקטי.

הנימוק העקרוני הוא שאם אדם אינו שמח, זה אומר שהטוב האלוקי והאמונה שכל מה שקורה זה מתוך טובו האינסופי של השם יתברך אינם נטועים כראוי בתודעתו, ואם כן הוא בעצם "כופר קטן", זאת אומרת שהוא מאמין שהכל מהשם אבל לא עד הסוף:

להשכילך בינה. כי לא זו הדרך ישכון אור השם להיות חפץ בחיי בשרים (היינו חיים שכל מטרתם הנאה גשמית בלבד) ובני ומזוני (ובנים ומזונות, שלישיה זו "בנים חיים ומזונות" היא כלל, וכינוי לכל ענייני העולם הזה) כי על זה ארז"ל בטל רצונך כו', דהיינו שיהיה רצונו בטל במציאות ולא יהיה לו שום רצון כלל בענייני עולם הזה.

וביאור הענין (או במילים אחרות לבאר איך אפשר להגיע למצב כזה שכל ענייני העולם אינם משנים כלום במצב הרוח של האדם) הוא רק אמונה אמיתית ביוצר בראשית, דהיינו שהבריאה יש מאין הנקרא (הערה: ה'אין' שממנו התהווה העולם אינו 'אין' במובן של "ריק" או חוסר מציאות, אלא הוא האינסוף האלוקי – שלגבינו, מאחר ואין לנו תפיסה בדברים אינסופיים, נראה 'אין') 'ראשית חכמה' והיא חכמתו שאינה מושגת לשום נברא (כי היא אינסופית). (ו)הבריאה הזאת היא בכל עת ורגע, שמתהווים כל הברואים יש מאין מחכמתו יתברך המחיה את הכל. וכשיתבונן האדם בעומק הבנתו ויציר בדעתו הווייתו מאין בכל רגע ורגע ממש, האיך יעלה על דעתו כי רע לו או שום יסורים מבני חיי ומזוני או שארי יסורין בעולם? הרי ה'אין' שהיא חכמתו יתברך, הוא מקור החיים והטוב והעונג והוא העדן שלמעלה מעולם הבא, רק מפני שאינו מושג, לכן נדמה לו רע או יסורים, אבל באמת אין רע יורד מלמעלה והכל טוב, רק שאינו מושג לגודלו ורב טובו ... והרי זה ככופר ח"ו ועל כן הרחיקו מדת העצבות במאד חכמי האמת.

כוונת הדברים היא שהאדם המאמין, שמאמין שבאמת עצם מציאות העולם מתהווה כל רגע מרצונו של השם יתברך שהוא הטוב ביותר, ברור לו שהכל טוב מאוד. ואם לא ברור לו, סימן שאינו מאמין עד הסוף.

מחר נראה נימוק פרקטי מספר התניא, לצורך בשמחה, ולסיום נראה מאמר זהר מפתיע שצוטט על ידי הרבי מלובביץ' במכתביו.